

Česko na křižovatce

Zpráva o vyloučení z bydlení 2024

Za bydlení

Vydáme se na cestu
k ukončení bytové nouze
a obchodu s chudobou?

Stav vyloučení z bydlení v roce 2024, cesta k nápravě.

Mikoláš Opletal
za využití dat ze Zprávy o vyloučení z bydlení 2024

STRONGER
OTS

| Nadace OSF

NADÁCIA
OTVORENEJ
SPOLOČNOSTI

NIOK
alopitvány

glopolis

Financováno
Evropskou unií

Za bydlení

1. Rozsah Bytové nouze

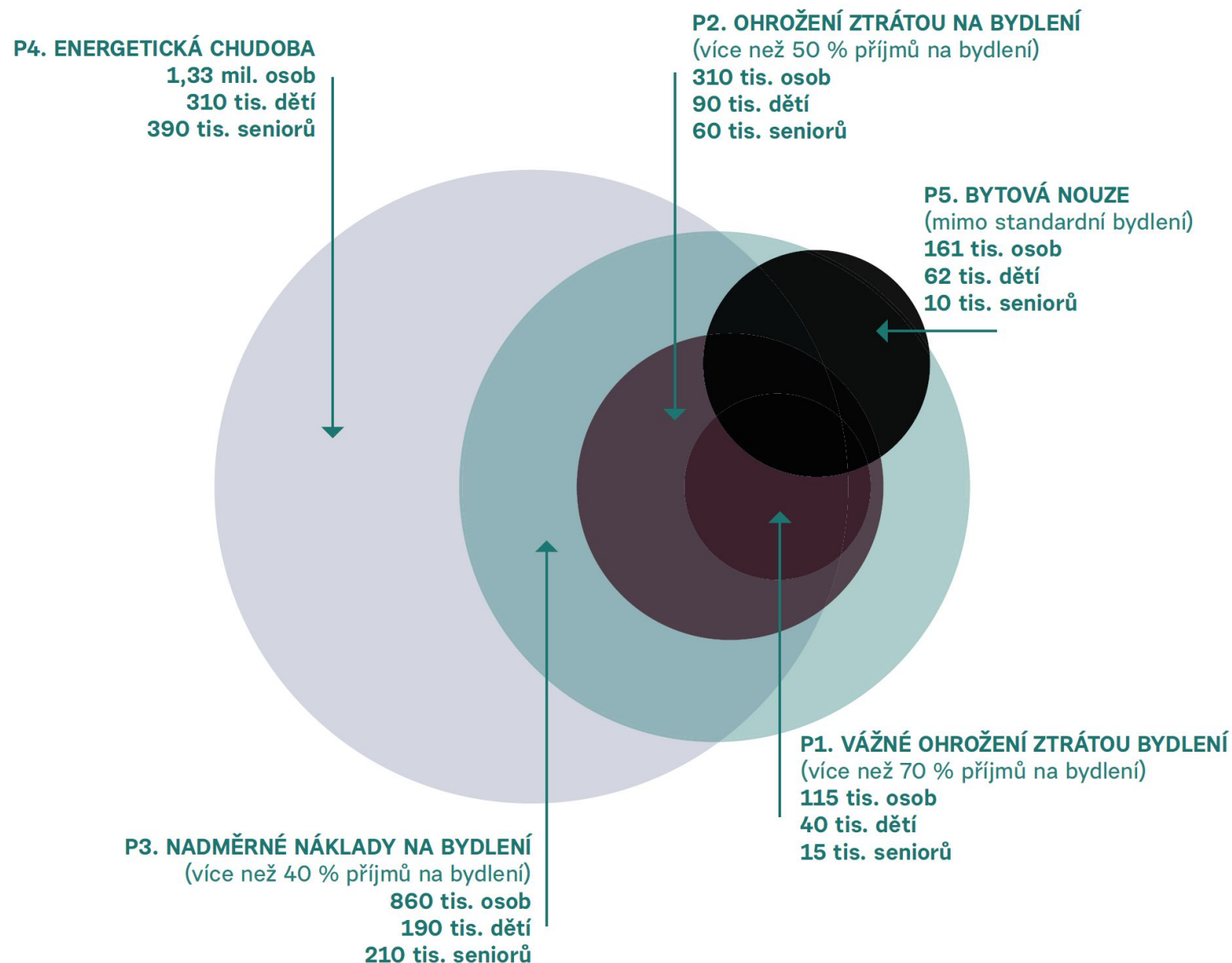

1,6 mil. lidí
má problémy
s bydlením

Graf 1:

Vzájemný překryv mezi populacemi zatíženými vybranými problémy v oblasti bydlení

Zdroj: Průzkum ČSÚ *Příjmy a životní podmínky domácností 2023* (vlastní zpracování dat).

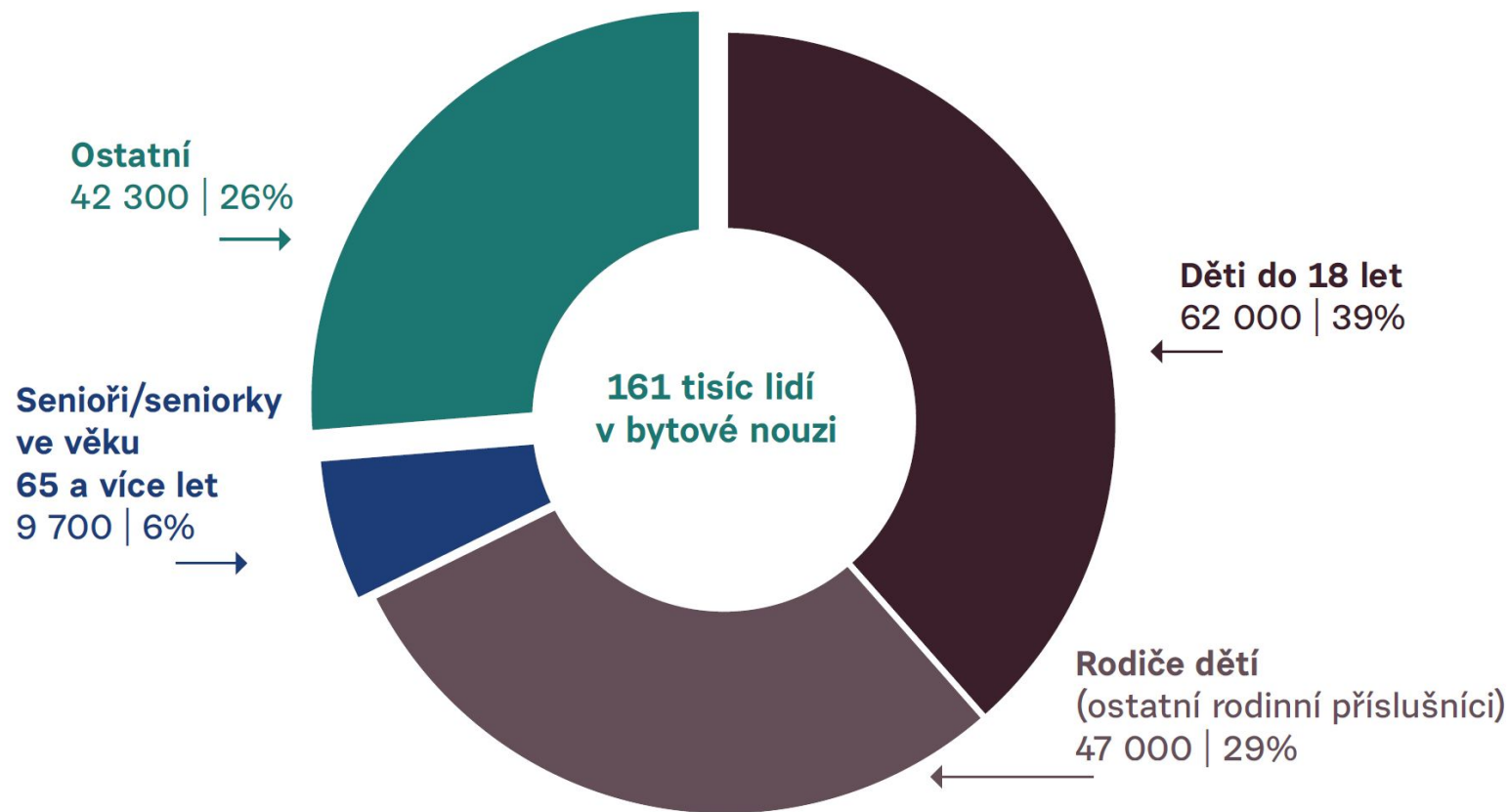
Největší část z lidí v bytové nouzi:

děti a jejich rodiče

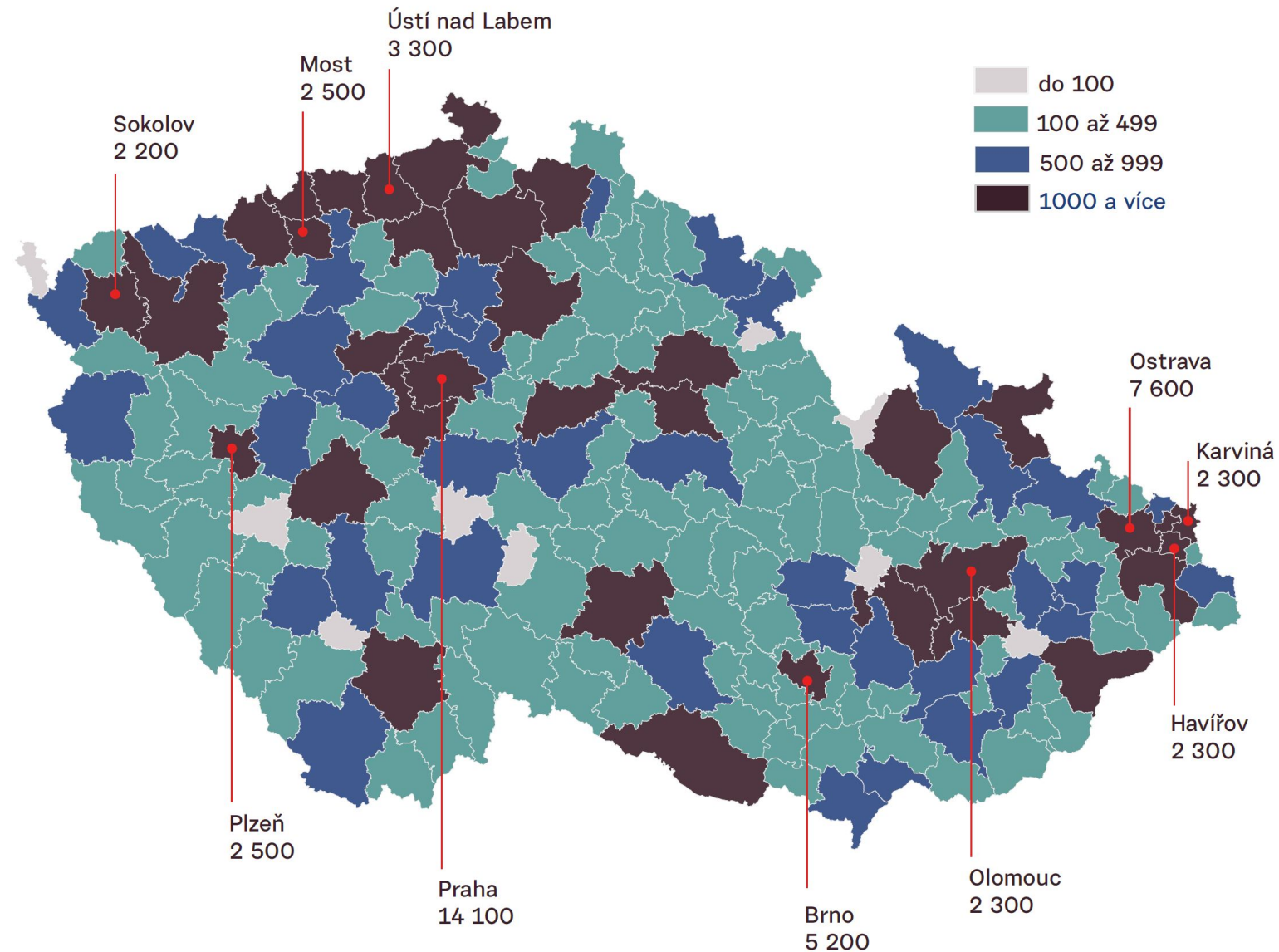
#zabydleni

Graf 2: Přibližná velikost populace v bytové nouzi v České republice

Zdroj: RIA k Zákonu o podpoře bydlení; aktualizováno (počet osob v ubytovnách).

Obrázek 1: Počet osob v bytové nouzi ve správních obvodech ORP

Nerovnoměrné
rozložení
bytové nouze

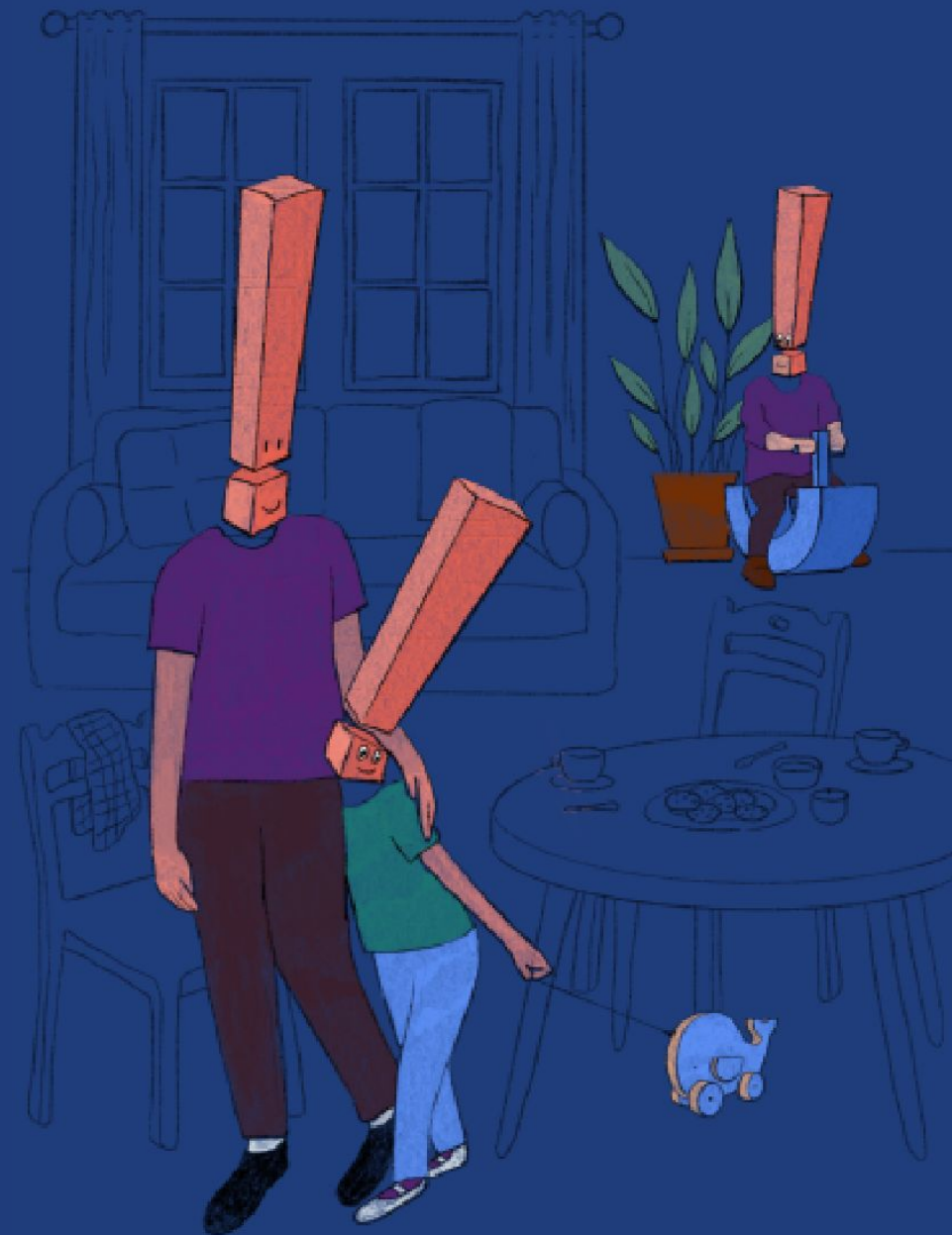

#zabydlení

Za bydlení

2. Děti v ústavech a ne doma

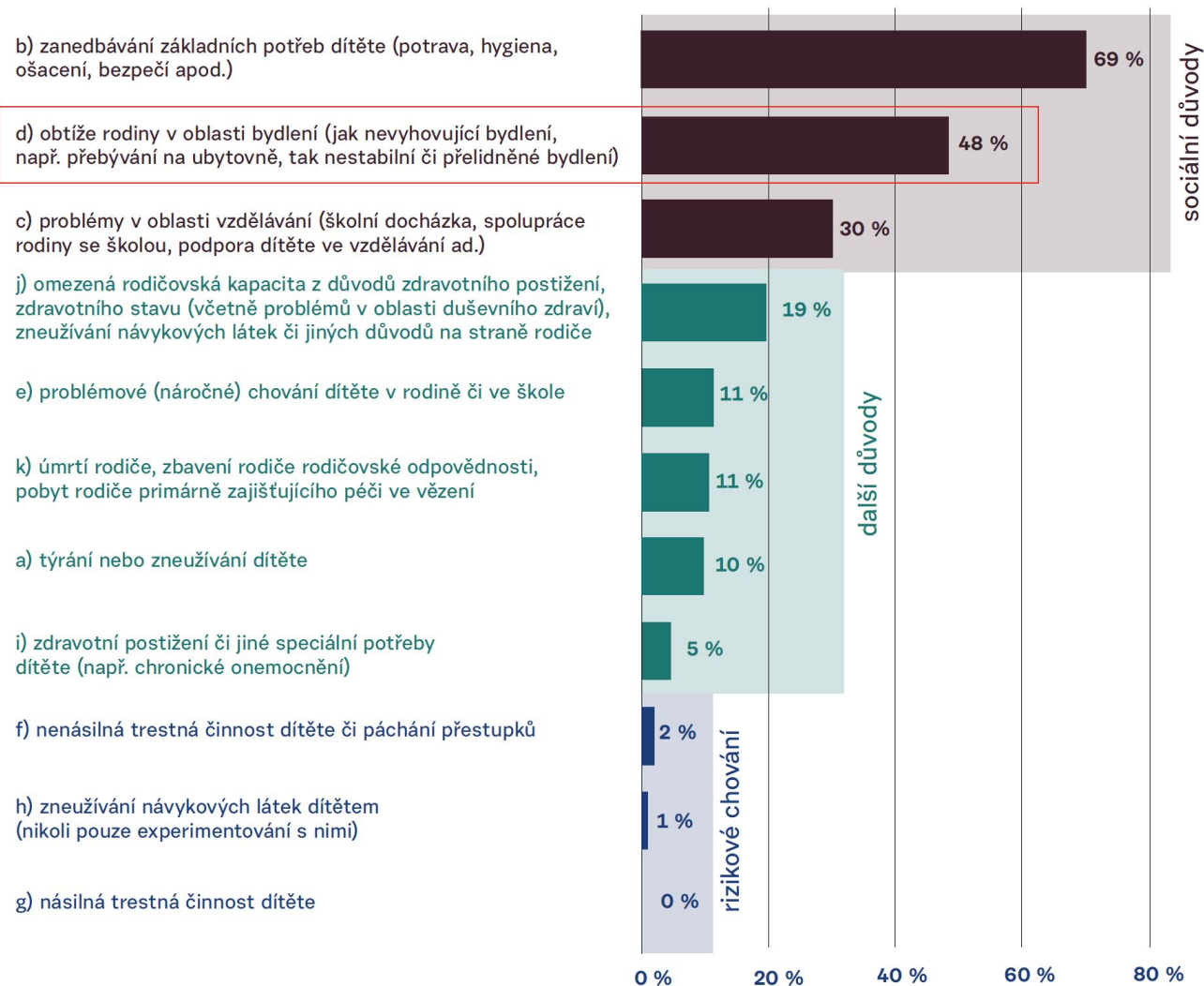
Proč končí děti v dětských domovech?

zabydlení

Graf 10: Důvody pro umístění dětí do dětských domovů v resortu školství

V případě jaké části z dětí přítomných v dětských domovech k 31. 1. 2023 bylo jedním z důvodů umístění do zařízení?

Zdroj dat: Mimořádné šetření MŠMT mezi zařízeními pro výkon ústavní a ochranné výchovy, dotazník vyplnilo 98% z 137 dětských domovů v ČR, zjištěny údaje celkem o 4 227 dětech v evidenci zařízení.

Zdroj: PŘEVZATO Z: ZPRÁVA O STAVU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI V ČR V ROCE 2023, s. 33.

A kolik nás to stojí?

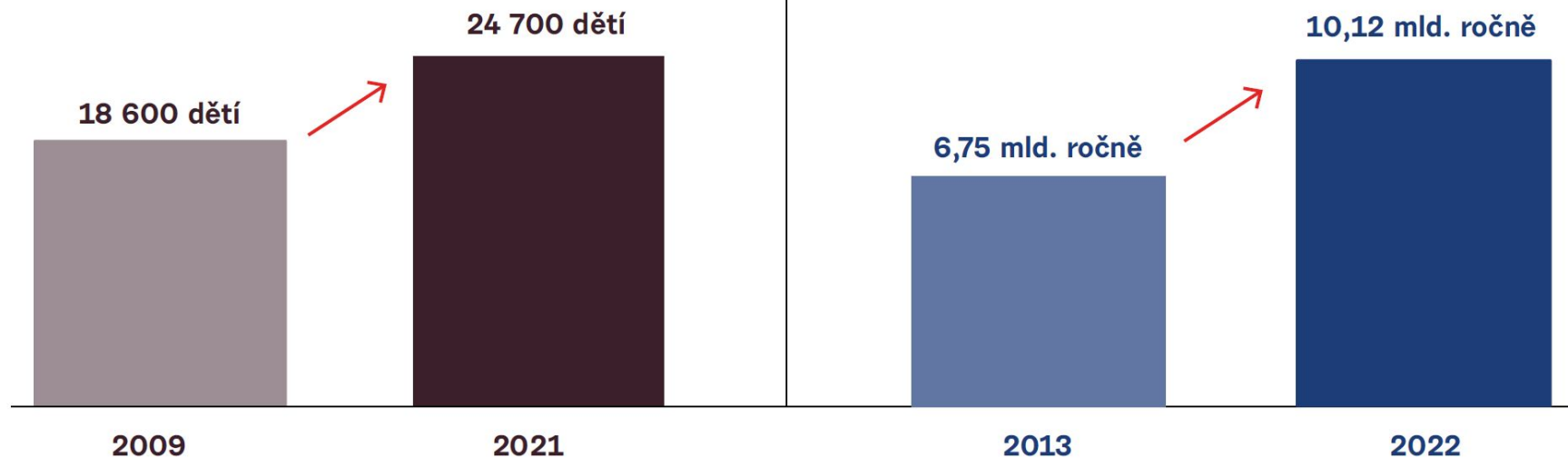

#zabydlení

Graf 12: Vývoj počtu dětí umístěných do státní péče primárně kvůli zanedbávání potřeb (a často také bytové nouzi) a vývoj nákladů na náhradní (státní) péči o děti

+ 6 100 dětí ve státní péči kvůli zanedbávání potřeb a často také bytové nouzi

+ 3,4 mld. ročně náklad pro veřejné rozpočty

Zdroj: ZPRÁVA O STAVU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI V ČR V ROCE 2023; data převzata z Grafu 5 na s. 17 a Grafu 18 na s. 38.

Za bydlení

3. Proč to nevyřešíme
obecními byty?

Obecní byty jako nástroj řešení bytové nouze

Tabulka 7: Bytový fond, potřebné populace a bytová nouze v 10 obcích s největší populací v bytové nouzi

Obec		Praha	Ostrava	Brno	Ústí nad Labem	Plzeň	Karviná	Havířov	Most	Olomouc	Kladno
Obyvatel obce k 31. 12. 2023		1 384 732	284 765	400 566	91 342	185 599	49 724	69 694	63 882	102 293	69 078
Bytový fond, nabídka bydlení	Obecní byty (v domech obce), SLDB 2021	30 350	8 642	20 692	414	1 652	144	6 430	122	856	1 534
	Odhad: Ročně uvolněné obecní byty (4 % z fondu), SLDB 2021	1 214	346	828	17	66	6	257	5	34	61
	Neobydlených obecních bytů, SLDB 2021	1 350	436	1 712	30	270	14	120	7	77	29
	Soukromé byty v pronájmu, SLDB 2021	194 668	33 494	44 819	10 014	18 997	7 290	10 793	6 214	12 522	4 990
	Odhad: Soukromých bytů ročně nabízených k pronájmu (20 %)	38 934	6 699	8 964	2 003	3 799	1 458	2 159	1 243	2 504	998
Potřebná populace	Odhad: cílová skupina dostupného bydlení (domácnosti bez vlastního bydlení)	159 000	30 000	42 000	9 000	18 000	6 000	9 000	6 000	12 000	5 000
	Domácností v bytové nouzi	7 500	3 100	2 200	1 200	1 100	900	900	800	1 000	600

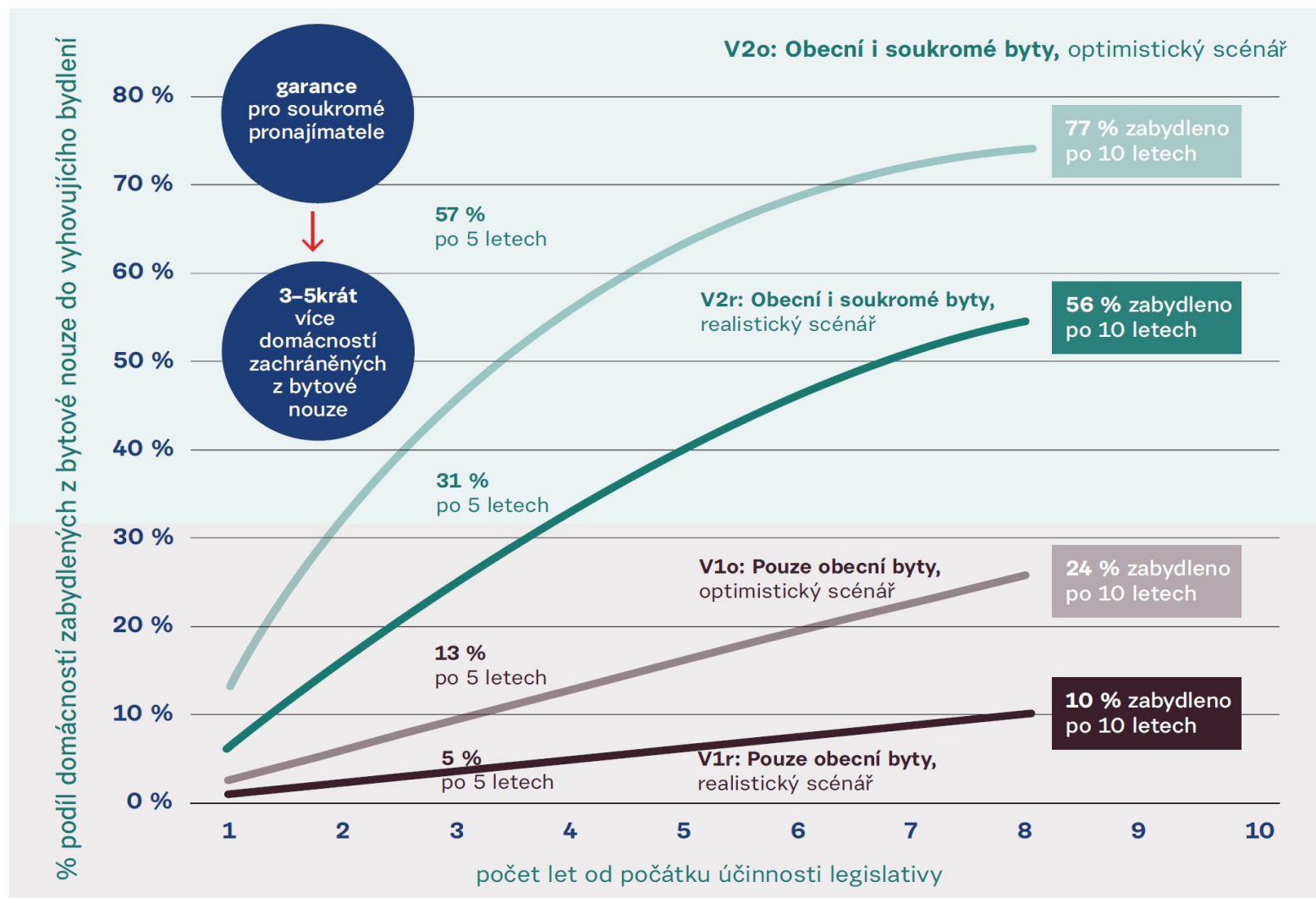
zabydlení

Model řešení pouze skrze obecní byty a v kombinaci s byty ze soukromého trhu

zabydleni

Graf 16: Model možného průběhu zabydlování domácností, které se nacházely v roce 2024 v bytové nouzi, v případě využívání pouze obecních bytů ve srovnání s využíváním soukromých i obecních bytů (ve dvou základních scénářích)

Zdroj: Vlastní výpočet na základě dat o bytové nouzi poskytnutých MMR a dat o obecním i soukromém nájemním bytovém fondu v ORP ze Sčítání lidu, domu a bytů 2021.

#zabydlení

Obrázek 10: Schematické shrnutí hlavních zjištění Zprávy o vyloučení z bydlení 2024

ODMÍTNUTÍ Zákona o podpoře bydlení

- pokračování **monopolu** pro **obchodníky s chudobou**
- zbytečné **ohrožení** a **traumatizace dětí**
- vysoký **počet dětí** ve **státní péči**
- **zátěž** pro **školy, obce** a **sousedství** spojená s bytovou nouzí a byznysem s chudobou
- značné **náklady** pro veřejné rozpočty na státní péči o děti, zdravotní služby a další služby

2024: ČESKO
NA KŘÍŽOVATCE

konkurence pro obchodníky
s chudobou ←

šance pro ohrožené děti ←

snížení počtu dětí ve státní péči ←

šance pro oběti domácího násilí ←

úspory pro veřejné rozpočty ←

šance pro obce, školy
a sousedství vysoce zatížená
bytovou nouzí ←

PŘIJETÍ Zákona o podpoře bydlení

